

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу
Данилко Наталії Ярославівни на тему:
«Функціонально-просторовий розвиток водної рекреації
у зоні впливу м. Львова»**

представлену до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата
архітектури за спеціальністю 18.00.01
«Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури»
у спеціалізовану вчену раду Д 35.052.11
у Національному університеті «Львівська політехніка»

Сьогодні, в час інтенсивного росту міст, значного урбаністичного тиску на прилеглі території, негативного впливу інформаційного простору на людину, рекреаційний потенціал природнього середовища є важливою умовою в оздоровленні. Зважаючи на це, тема дослідження є **актуальною** і відповідає загальнодержавним інтересам, пов'язаним з відновленням фізичного і духовного стану людини, раціонального використання природних рекреаційних ресурсів, збереження цінних природних територій, та їх врівноваженого розвитку.

У результаті досліджень, автором окреслено основні шляхи вирішення проблем розвитку територій водної рекреації у зоні впливу значнішого міста. Актуальність даного дослідження для Львова обумовлюється екстенсивним розвитком та погіршенням санітарного стану приміських територій, тому **актуальність обраної теми дослідження** не викликає жодних сумнівів, а робота Данилко Наталії Ярославівни «Функціонально-просторовий розвиток водної рекреації в зоні впливу м. Львова» є **своєчасною**.

Напрямок проведеного дослідження відповідає зв'язку роботи із **науковими програмами, планами, темами** законодавчої бази дослідження державних документів, зокрема:- «Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»; «Стратегія розвитку Львівської області на період до 2020 року»; «Комплексна стратегія розвитку міста Львова 2012-2025 рік»; «Комплексна екологічна програма на 2017-2022 роки для міста Львова». Тема дослідження відповідає науковому напряму кафедри містобудування Інституту архітектури Національного університету «Львівська політехніка»: «Методологічні основи розвитку та реконструкції мережі поселень та вибраних міст у сучасних економічних умовах» (номер державної реєстрації 0113 U005280).

Наукова новизна отриманих результатів полягає – вперше розглянуто і проаналізовано:

- проблеми функціонально-просторового розвитку територій водної рекреації;
- опрацьовано методичну базу архітектурно-просторових досліджень рекреаційних мереж у зоні впливу значного урбаністичного навантаження;
- прослідковано еволюцію історичного розвитку територій водних об'єктів та формування об'єктів водної рекреації у Львові;
- визначено чинники впливу на сучасний стан рекреаційних територій з водними об'єктами;
- доповнено методи формування рекреаційних територій водної рекреації у зоні впливу значніших міст;
- запропоновано прийоми формування рекреаційних просторів для короткотривалого відпочинку на територіях водних об'єктів;
- розроблено функціонально-просторову модель розвитку територій водних об'єктів у зоні впливу Львова.

Практичне значення одержаних результатів дослідження можуть бути використані як базис для формування комплексної стратегії розвитку рекреаційних територій у зоні впливу Львова чи кожної території водного об'єкту (див. Розділ 5; п. 5.3; с. 211-214). Виявлені у ході досліджень чинники та підходи можуть бути застосовані при реформуванні нормативно-методологічної та законодавчої бази проектування рекреаційних територій водних об'єктів в зоні впливу значнішого міста. Також доцільним буде використання здобутих результатів в учбовому проектуванні у підготовці фахівців архітектурного спрямування.

Достовірність наукових результатів дисертаційної роботи підтверджується методикою дослідження, що опирається на існуючі загальнонаукові та міждисциплінарні методи досліджень відносно предмету дослідження. Опрацюванням значної кількості матеріалу з використанням різних методів традиційних (натурні обстеження, бальна оцінка, тощо) та сучасних (контент-аналіз, оцінки територій з допомогою GIS технологій).

Достовірність дослідження даної тематики опирається на аналізі територій водної рекреації у зоні впливу Львова. Вивчення історичного еволюції, сучасного стану, потреб та можливостей розвитку територій водних об'єктів для водної рекреації на різних макро, мезо та мікро ієрархічних рівнях. Запропоновані рекомендації розвитку територій водних рекреацій опираються на результати дослідження 11 вибраних міст тотожних за основними характеристиками до Львова.

Повнота висвітлення результатів дослідження є достатньою – про що свідчить кількість опублікованих праць, апробованих на наукових всеукраїнських та міжнародних семінарах, конференціях, симпозіумі та архітектурних воркшопах. Результати дисертаційного дослідження висвітлено у 10 публікаціях, з яких 1 у розділі наукової монографії, 4 – у фахових виданнях України, 1 – у закордонному фаховому виданні та 4 у інших публікаціях, матеріалах конференцій і тезах доповідей.

Дисертаційна робота Н. Я. Данилко складається з одного тому, включає всі необхідні розділи основного тексту дисертації, в складі якої присутні: вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел та додатки. Обсяг роботи становить – 278 сторінок, з яких 158 сторінок основного тексту, 56 сторінок таблиць, 19 сторінок списку використаних джерел зі 188 найменуваннями, а також додатків на 29 сторінках. Також представлений автореферат на 20 сторінках. Дисертація та автореферат написані державною мовою.

Робота має логічну і чітку структуру, котра відображає поетапність виконання досліджень. У вступі розкрито загальні науково-практичні положення роботи, а саме – **актуальність теми**, зв'язок з науковими програмами, **методи дослідження** та його **наукову новизну**. Коректно сформульовано **мету дослідження**, яка узгоджується з назвою роботи і відповідає основним результатам дослідження. Конкретизовано **завдання дослідження**, спрямовані на її досягнення. А також чітко окреслено **об'єкт та предмет** роботи. **Предмет дослідження** є частиною назви роботи та належить до формулювання об'єкту дослідження даної теми. У логічному викладі представлено етапи дослідження та застосовані на кожному з них методи

У першому розділі «Передумови дослідження розвитку водної рекреації у зоні впливу значнішого міста» відповідно до логіки наукового пошуку здійснено систематизацію та аналіз наукових праць, щодо формування рекреаційних територій та їх складових. Проаналізовано багатоаспектність рекреаційної діяльності людини в залежності потреб та від потенціалу природнього середовища. Визначено межі впливу значнішого міста, особливості розвитку територій водних об'єктів, їх вплив на забезпечення рекреаційного та міського середовища загалом.

У другому розділі «Методика дослідження водної рекреації у зоні впливу міста» опрацьовано методіку дослідження, де автор застосовує загальнонаукові та міждисциплінарні підходи та методи дослідження, які опираються на взаємодію

природного та антропогенного середовища. (підсумкова таблиця - Розділ II. с. 82). Представлено основні критерії оцінки та її види для рекреаційних територій.

Заслуговує схвалення те, що на базі різновекторних напрямків дослідження авторка опрацювала та висвітлила власну комплексну методику дослідження територій водних об'єктів у зоні впливу значніших міст, внаслідок чого вдалось виявити різноманітний рекреаційний потенціал територій (Розділ II п.2.3.с.78 -81).

Також варті уваги опрацьовані етапи дослідження ієрархічних рівнів, функціонально-просторового розвитку територій водної рекреації в зоні впливу значного міста (підрозділ 2.3. ст.79-81).

У третьому розділі **«Функціонально-просторова організація водної рекреації у зонах впливу значніших міст»** репрезентовано опрацьований матеріал з визначення основних складових та функцій організації водної рекреації на територіях в зоні впливу значних міст. Представлено результати синтезу, порівняння та обґрунтування дослідження функціонально-просторового розвитку рекреаційних територій водних об'єктів у зонах впливу міст, які були відібрані для задекларованого дослідження.

Визначено основні ознаки розвиненої рекреаційної мережі, особливості формування рекреаційних осередків територій водної рекреації, їх доступності та характерні морфологічні елементи рекреаційного простору.

Цікавим і таким, яке заслуговує схвалення, є виконане дослідження та аналіз рекреаційних територій водних об'єктів впливу значних міст Німеччини, Польщі, України. Проведено морфологію рекреаційного простору та представлено ряд рекреаційних формувань на основі територіальних природних ресурсів.(Розділ III; с101-114).

У четвертому розділі **«Дослідження потенціалу розвитку водної рекреації у зоні впливу м. Львова»** логічно першочергово проведено дослідження, починаючи з історичної площини. А саме – послідовно вибудована еволюційна вісь розвитку водної рекреації для мешканців Львова, при цьому аналізуючи, тенденції та особливості її формування у місті, а також репрезентуючи результати дослідження територій водної рекреації у зоні впливу Львова.

На основі аналізу існуючих сучасних рекреаційних осередків та проведеного соціологічного опитування визначено чинники, що впливають на сучасний стан та розвиток територій водних об'єктів (Розділ IV, с. 171-173;с.176;178). Комплексна оцінка потенціалу територій виявила перспективні напрями розвитку територій водної рекреації у зоні впливу Львова.

У п'ятому розділі «**Формування моделі функціонально-просторового розвитку водної рекреації у зоні впливу м. Львова**» результати досліджень, проведених у попередніх розділах, логічно синтезуються у теоретичні підходи щодо створення сучасної моделі розвитку територій водної рекреації у зоні впливу значнішого міста, на прикладі Львова.

Підсумовуючи дослідження попередніх розділів, у своїй запропонованій концепції авторка опирається на різноманіття морфологічних характеристик територій водної рекреації, на базі яких у подальшому пропонується формування різноманітних туристично-рекреаційних систем (Розділ V. Підрозділ 5.2.ст. 203).

На основі задекларованих методів дослідження (Розділ II) здійснено класифікацію територій за природною цінністю та першочерговістю їх розвитку, окреслено функціонально-просторову модель та прийоми формування рекреаційних осередків. На основі розробленої моделі, запропоновано концепцію та рекомендації щодо розвитку територій водної рекреації для Львова, також опрацьовано пропозиції формування радіально-кільцевої планувальної структури розвитку рекреаційних територій у зоні впливу Львова.

Загальні висновки дисертації налічують 9 положень і розкривають основні результати досліджень. Ілюстрації вагомо доповнюють теоретичний матеріал. Зміст та структура автореферату відповідають змісту дисертаційної роботи.

Автореферат відповідає основним положенням, змісту і концептуальним висновкам самого дисертаційного дослідження дисертації.

Детально ознайомившись із текстом дисертації Н.Я. Данилко, можна констатувати, що метода дослідження для досягнення поставленої мети була обрана вірно. Хотілось би відзначити структурованість роботи, логічність викладу матеріалу, достатньо якісне оформлення ілюстративної частини роботи., що свідчить про фаховий рівень здобувача, як сформованого науковця.

Поряд із позитивними якостями проведеного дослідження в цілому, слід зазначити **окремі зауваження та побажання:**

1. Оскільки здобувач провела багато натурних обстежень рекреаційних водних об'єктів, хотілось би знати, як позначається приватизація цих об'єктів на стані цих водойм і територій, якість рекреаційних послуг і на їх сумарній рекреаційній потужності.

2. Робота була би вагомішою, якби при оцінці рекреаційного потенціалу була б подана інформація. Наскільки сьогоднішня «зона впливу Львова кількісно

задовільняє рекреаційні потреби львів'ян, і наскільки ситуація поліпшиться у випадку реалізації пропонованих роботою рекомендацій.

3. Подані дисертантом окремі дослідницькі матеріали містять занадто багато інформації, здебільшого географічного спрямування і на думку опонента не є настільки необхідним для вирішення основного завдання (Розділ I; підрозділ 1.1.2.) «Показники рекреаційної якості територій» геометрія рельєфу, зелених масивів, тощо. с. 31-33), та «Формування клімату урбанізованих територій на різних рівнях». (Розділ I. підрозділ 1.3.с.59-61).

4. Наведені автором окремі фрагменти літературних джерел зарубіжних авторів мають надто дослівний, не відредагований переклад. В цілому також варто відмітити досить важку для сприйняття мову викладу матеріалу. Автор надто часто висловлюється великими складнопідрядними реченнями, які утруднюють є сприйняття науково-технічної інформації.

5. На ілюстрованих картах-схемах «Сумарна оцінка територій для розвитку водної рекреації» (Розділ IV с. 187), для кращого сприйняття матеріалу варто було б нанести назви поселень для загальної орієнтації.

6. Автореферат дисертації не в повній мірі розкриває всю повноту дослідження. Дисертація насправді є набагато цікавішою та інформативнішою.

Загальні висновки та оцінка дисертації

Висловлені зауваження не впливають на позитивну оцінку даної дисертаційної роботи і можуть бути предметом дискусії, а разом з дискусійними моментами визначають перспективи подальших досліджень у даному напрямку.

Підсумовуючи вищесказане, можна дійти принципового висновку, що дисертаційне дослідження Данилко Наталії Ярославівни «Функціонально просторовий розвиток водної рекреації у зоні впливу м. Львова» є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретну науково-практичну задачу щодо формування, використання та розвитку територій водної рекреації у зоні впливу значних міст. Це дає підстави для констатації вагомості даної дисертації для подальших

наукових досліджень, а також практичного опрацювання аналогічних наукових досліджень, вдосконалення нормативно-правової документації, у практичному проектуванні територій в зоні впливу значніших міст.

Оформлення дисертаційної роботи та автореферату відповідають діючим нормативним документам.

Дисертаційна робота Данилко Наталії Ярославівни на тему «Функціонально - просторовий розвиток водної рекреації у зоні впливу м. Львова» відповідає паспорту спеціальності 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури, а також вимогам МОН України, які ставляться до робіт на здобуття наукового ступеня п.п. 9,11, 12, 13 положення про «Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 .07.2013 № 5679 (зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. №656), що висуваються до кандидатських дисертацій, а її автор Данилко Наталія Ярославівна присвоєння наукового ступеня кандидата архітектури.

Офіційний опонент

Кандидат архітектури, доцент,
доцент кафедри архітектури
і планування сільських поселень,
Львівського національного
аграрного університету

Людмила Гнесь

Відгук на дисертацію заслуханий і обговорений
на засіданні кафедри Архітектури і планування с. п.

20.12. 2018р. Протокол № 8

Підпис к. арх., доцента,
кафедри архітектури і планування с.п.
Львівського національного аграрного університету
Гнесь Л.Б., засвідчую:

Головний вчений секретар, к.е.н.

І.М. Лаврів